

Trygga Möten • AKTIVITETSPAKET

Hej!

Du har precis öppnat Trygga Möten's aktivitetspaket för åldern 15+. Här finns roliga och spännande övningar för din grupp. En del av dem är fysiska. Andra handlar mer om att tänka och prata med varandra. Det finns många sätt att öva sig på att vara en schysst kompis, att förstå barnkonventionen och att ha trygga möten på lika villkor.

Scouterna

Trygga Möten • AKTIVITETSPAKET

Aktiviteterna i paketet uppmärksammar barn och ungdomar på hur de själva och andra fungerar. Syftet är att öka barns kunskap om sina och andra barns rättigheter. Målet är att de ska känna sig säkrare i att själva vara en del i att motverka mobbning, kränkningar och övergrepp. De vuxna har huvudansvaret men för att verkligen skapa trygga möten behöver alla hjälpas åt.

Du som ledare är viktig för att aktiviteterna ska bli bra. Du behöver självklart organisera och leda gruppen. Men du måste också se till att alla känner sig trygga nog för att delta på sina villkor. I det här materialet finns en kort checklista som hjälper dig att skapa en trygg aktivitet. Använd den vid förberedelserna till träffen. Gör också gärna Trygga Möten's ledarutbildning. Mer information om den hittar du på vår hemsida.

En viktig del i lärandet är också att efteråt få tänka kring det man gjort i en aktivitet. I det här materialet finns förslag att på olika sätt att diskutera och fundera. Både tillsammans och var för sig. Det finns ett antal föreslagna frågor som kan vara till hjälp. Dessutom har de flesta aktiviteter också frågor som särskilt berör innehållet i just den aktiviteten. Tänk på att lyfta sådant som blev särskilt bra. Betona gärna exempel på bra samarbete och att alla fick möjlighet att vara med.

Alla aktiviteter beskrivs med både syfte och grundlig instruktion för hur de ska genomföras. Behöver ni någon form av material finns det beskrivet i en egen ruta. Glöm inte att kontrollera att du har allt tillgängligt innan ni börjar. Du bör tänka på att den angivna tidsåtgången är en uppskattning. Det kan ta både längre och kortare tid beroende på gruppen. Att ha lite extra tid är alltid bra. Inte minst för att inte behöva stressa igenom diskussionen efteråt.

Trygga Möten's aktivitetspaket finns för olika åldersgrupper. Självklart kan du som ledare välja aktiviteter ur paketet för både yngre och äldre barn. Du känner din grupp bäst och vet vad som passar dem. Alla aktivitetspaket finns för nedladdning på Trygga Möten's hemsida. Där finns också ett spel om barnkonventionen och olika filmer som ni kan titta på tillsammans.

PAKETETS INNEHÅLL

• Förbered er aktivitet.....	4
• Målspar.....	5
• Checklista Trygga Möten-aktivitet.....	6
• Efter aktiviteten.....	7-8
• Grundläggande reflektionsfrågor.....	9
• Vart kan du vända dig?.....	10

AKTIVITETER

• Schysst aktion.....	11-13
• Koll på barnkonventionen.....	14-18
• Ranka rättigheter.....	19-21
• Schysst engagemang.....	22-25
• Alla mot en – en film.....	26-28
• Var står jag.....	29-34
• Schysst spel	35-40

FÖRBERED ER AKTIVITET

En lyckad aktivitet och goda förberedelser går oftast hand i hand. Därför är det viktigt att fundera på en del saker innan ni sätter igång. Hur mycket tid har ni? Var ska aktiviteten genomföras? Vilka är deltagarna och hur fungerar de tillsammans? Hur kan ni skapa förutsättningar för att alla ska kunna delta på lika villkor?

TIDEN

En del av övningarna i aktivitetspaketet tar så mycket tid att de fyller en hel träff. Men tänk på att grupper ibland kan överraska och göra saker både fortare och långsammare. Tänk på att aktiviteter kan väcka känslor och tankar som behöver pratas om. Se därför till att det finns tid för det om det behövs.

PLATSEN

Vissa aktiviteter kräver utrymme för deltagarna för att kunna röra sig. I andra övningar är deltagarna mer stilla men kanske måste prata i grupper. En liten lokal kanske inte passar så bra för det. Men det kanske går att vara utomhus? Eller ni kanske kan utnyttja flera rum, korridorer eller liknande? Eller så kan ni kanske ändra lite på aktiviteten så att ni får plats? Fundera kring era möjligheter. Glöm inte att ta hänsyn till att det också måste kännas tryggt för dem som deltar.

TRYGGHETSKOLLEN

För att alla ska kunna delta och uppskatta en aktivitet behöver de känna trygghet i situationen. Det gäller både fysiska aktiviteter och aktiviteter där man ska prata och fundera. Därför är det viktigt att ni tänker igenom genomförandet med fokus på att skapa just trygghet.

På nästa sida finns en kort checklista som används för varje träff. Den används för att göra en trygghetskontroll inför varje aktivitet. Genom att gå igenom frågorna minskar risken att någon upplever aktiviteten som otrygg. Trygghetskontrollen är helt enkelt ett bra sätt att tänka efter före.

Inom Trygga Möten finns även ”Tryggare tillsammans – att skapa gemensamma synsätt för tryggare möten”. Det är en guide för att stödja ledargruppen att tillsammans skapa en trygg verksamhet för alla. Guiden bör ni tillsammans i ledargruppen gå igenom inför varje terminsstart. Men också om det kommer nya ledare eller vid planering av exempelvis läger. Då får ni en bra och gemensam grund att stå på. Tryggare tillsammans finns på Trygga Möten's hemsida.

MÅLSPÅR

I Scouterna får barn och unga möjlighet att utvecklas utifrån sina egna förutsättningar och allt vi gör bidrar i olika stor utsträckning till scoutens personliga utveckling. När vi pratar om personlig utveckling i Scouterna menar vi att vi vill hjälpa och stimulera unga människor att utvecklas inom fem olika områden: i tanken, som en del i en grupp, i sina relationer med andra, i sin tro och rent kroppsligt.

14 MÅLSPÅR

För att göra det lättare att hjälpa barn och unga att utvecklas inom dessa fem områden så finns det 14 målspar. Man kan se på målsparerna som mål utlagda längs ett spår, som går från spårarscout till roverscout, där varje åldersgrupp får mål som är anpassade till deras nivå och förmåga. Genom att arbeta med målsparerna stegras programmet automatiskt i svårighetsgrad från åldersgrupp till åldersgrupp och vi får med alla de fem områdena för personlig utveckling. Några av målsparerna påminner om varandra och är därför grupperade tillsammans och har samma färg. Under en termin är det bra att fokusera på 3-5 målspar. Välj målspar från olika ballonggrupper men tänk på att scouten under en till exempel sin spårartid ska få jobba med alla målspar.

Varje målspar är viktigt och bidrar på sitt särskilda vis till scoutens utveckling, och de kan därför inte ersätta varandra. Tillsammans gör målsparerna att scouten lyfter och utvecklas vidare i sitt liv. Alla målspar behövs och om något av målsparerna struntas i lyfter scouten inte lika högt mot skyarna. Går alla ballonger sönder faller hon eller han platt på marken.

CHECKLISTA

Detta är en checklista som är tänkt att användas för en särskild och tydligt avgränsad aktivitet. Den är på så sätt ett komplement till *Tryggare tillsammans* för långsiktig planering som du hittar på Trygga Möten hemsida.

Du använder denna checklista för att så långt det är möjligt göra det bästa för att skapa en trygg miljö som är fri från övergrepp och kränkningar. Gå igenom punkt för punkt och checka av att allt är förberett.

CHECKLISTA TRYGGA MÖTEN-AKTIVITET

- ✓ Hur gör du/ni instruktionerna tydliga för alla som ska delta?
- ✓ Är platsen lämplig för just denna aktivitet?
- ✓ Finns det lösningar så att alla kan delta på sina villkor? (Tänk både fysiskt och psykiskt)
- ✓ Vilka risker finns för fysiska skador?
- ✓ Hur hanterar du/ni en situation där inte alla vill vara med?
- ✓ Vilka möjligheter har deltagarna att säga ifrån om de upplever något negativt?
- ✓ Finns det risk för att någon känner sig utanför, kränkt eller mobbad?
- ✓ Hur förberedda är du/ni för eventuella oväntade händelser?

EFTER AKTIVITETEN

Alla tycker om att få höra när de gjort något bra. Som ledare kan du särskilt nämna sådant som har med samarbete och ansvarstagande att göra. Självklart kan du också berömma enskilda personer men tänk på att du då bör säga något gott om alla. Ofta är det bättre att vända sig till gruppen, eller delar av gruppen, istället.

För att en aktivitet ska bli lärorik är det viktigt att fundera och prata om det som gjorts. Allas åsikter och känslor är lika mycket värda. Därför är det viktigt att alla får en chans att tänka till och får prata om vad de upplevt. För ett bra resultat måste alla visa respekt och faktiskt lyssna på varandra. Att höra vad andra har att säga skapar dessutom oftast både mer förståelse och ökar lärandet.

Att på det här sättet, själv och i grupp, reflektera över aktiviteten kan ske på olika sätt. Vi är alla olika bekväma i olika situationer. Därför är det bra att variera metoderna för reflektionsstunden. Här är 7 exempel på hur man kan göra:

RUNDAN

Låt deltagarna forma en ring och låt alla i tur och ordning få komma till tals genom att svara på reflektionsfrågor. Använd gärna ett föremål som skickas runt så det är tydligt vem som har ordet. Låt helst någon som du vet känner sig trygg med att prata inför grupp få börja.

TIPS!

Gör två varv så det finns möjlighet att tänka efter lite mer eller att utveckla sin reflektion.

ETT VARV RUNT HUSET

För att deltagarna ska ha lugn i kroppen att sitta och reflektera be dem att springa ett varv runt huset, fotbollsplan, eller vad som passar er, inför till exempel varje fråga eller innan ni börjar prata.

TIPS!

Små avbrott kan vara bra för att hålla uppe koncentrationen. Men välj tillfällena så att ingen känner sig jäktad när de ska prata.

WALK AND TALK

Reflektera i små grupper under en tidsbestämd promenad. En variant är att de går två och två och får prata oavbrutet i tio minuter var.

TIPS!

Om du/ni som ledare delar in paren undviker ni att någon blir "bortvald".

I SMÅ GRUPPER

Dela upp gruppen i mindre grupper som reflekterar tillsammans med stöd av skrivna reflektionsfrågor.

TIPS!

Var noga med hur grupperna sätts samman så att alla känner sig trygga. Det är också bra om du/ni ledare kan gå förbi och lyssna lite då och då.

PÅ EGEN HAND

Ibland kan det vara skönt att på egen hand få skriva av sig, rita eller bara tänka tyst. Ofta kan det kombineras med till exempel en runda efteråt.

TIPS!

Klarar alla av att sitta själva? Det kan vara bra att ägna lite extra tid åt dem som har svårt att koncentrera sig. Både för deras skull och för att de inte ska störa de övriga.

EFTER AKTIVITETEN

HANDEN

Låt deltagarna fundera på 5 olika känslor kring aktiviteten. Dessa representeras av handens fem fingrar.

- Tummen - Det här var bra/roligt/bäst med aktiviteten som vi gjorde.
- Pekfingret - Det här vill jag särskilt nämna eller lyfta fram. Det kan vara något bra, intressant eller mindre bra som hände under aktiviteten som deltagaren vill peka på.
- Långfingret - Det här var dåligt med aktiviteten. Det kan vara något som inte gått som deltagaren tänkt sig eller något som kändes obehagligt/dåligt. Tex att samarbetet inte fungerade eller att någon blev utfryst.
- Ringfingret – En positiv känsla deltagaren tar med sig från aktiviteten. Det är bra att träna sig i att formulera sina känslor i ord och kommunicera dem. Det bidrar till att bli trygg i sig själv och i sin omgivning.
- Lillfingret – Det där lilla extra deltagaren tar med sig från aktiviteten.

När alla är klara får en i taget säga vad de upplevt. Enklast är att först låta alla hålla upp tummen och säga vad de tänkt. Sedan gå ett nytt varv då alla håller upp pekfingret och så vidare tills alla fått säga allt. Men det går förstås att variera detta på olika sätt.

TIPS!

Låt deltagarna skriva ned sina tankar innan ni börjar. Det kan vara svårt att komma ihåg allt.

SMÅ LAPPAR

Be deltagarna att skriva ner sina tankar om aktiviteten på små lappar. Sätt sedan upp dem på en vägg eller liknande för att se hur ni i gruppen har tänkt.

TIPS!

Lägg lapparna i en låda och turas om att läsa upp varandras, därmed förblir reflektionen anonym.

GRUNDLÄGGANDE REFLEKTIONSFRÅGOR

UTMANARE

VARJE AKTIVITET KAN HA SPECIFIKA REFLEKTIONSFRÅGOR ATT UTGÅ IFRÅN. MEN STÅR DET STILL GÅR DET ALLTID ATT BÖRJA MED DESSA FÖR ATT FÅ IGÅNG TANKARNA:

- Hur har vi betett oss mot varandra idag?
- Hur fungerade samarbetet i gruppen?
- Kunde vi gjort något annorlunda för att förbättra samarbetet?
- Hur kändes det att delta i denna aktivitet?
- Varför tror ni att vi gjorde detta?
- Har du lärt dig något nytt genom aktiviteten?
- Är det något särskilt som du vill nämna? Bra eller dåligt?
- Tar ni med er något från denna aktiviteten?

VART KAN DU VÄNDA DIG?

Kom ihåg att alltid stanna kvar och fånga upp deltagarnas tankar och funderingar efter aktiviteter. Kanske har just denna aktivitet satt igång tankar hos deltagaren. Att vara en trygg vuxen som lyssnar är en av de viktigaste sakerna du gör som ledare. Berätta för din grupp vart de kan vända sig.

På Trygga Mötens hemsida,
<http://tryggamoten.scout.se/> kan
du hitta tips om vart man kan vända sig om
man behöver hjälp eller få råd.

SCHYSST AKTION

KORT OM AKTIVITETEN

En bra träning i att lära sig hur man kan agera för att förändra sin, eller någon annans, situation.

VAD ÄR BRA MED AKTIVITETEN?

Gruppen ska tillsammans kunna, vilja och våga identifiera och hitta lösningar på ett problem.

MÅLSPÅR

Aktiv i samhället, problemlösning

TIDSÅTGÅNG

Ca 60 min.

FÖRBEREDELSE

Skriv ut och läs igenom scenarierna i bilagan. Se gärna till att barnkonventionen finns tillgänglig i pappersform (t.ex. från UNICEFs hemsida) eller digitalt.

GENOMFÖRANDE

Dela in deltagarna i grupper med minst 3 personer i varje. Gruppen väljer ett scenario som de läser igenom. De ska också tänka ut en tänkbar lösning på problemet.

Gruppen får själva fundera ut hur de vill presentera scenariot för de andra deltagarna. Exempelvis genom att skapa en kort teater, göra en utställning med planscher, skriva en sång eller något liknande. De har ungefär 20 min på sig att förbereda sig.

När alla är klara är det dags att visa upp sitt scenario och den lösning de kommit fram till. Efter varje grupps presentation får alla deltagare var för sig skriva på ett par post-it lappar vad som hindrade personen i scenariot att komma till sin fulla rätt. Samla post-it lapparna på ett ställe.

När alla har visat, gå igenom post-it lapparna. Vad var gemensamt för alla? Var det något som kändes extra mycket för deltagarna?

Nu är det viktigt att visa hur man går från identifiering av ett problem till handling - hur kan man lösa utmaningen som scenarios visade? Vilka möjligheter har personen själv, familjen, vännerna, samhället?

Skriv gemensamt upp minst tre lösningar på problemet.

TIPS: Det är viktigt att gruppen känner att de verkligen kan lösa detta!

TIPS: Har du egna idéer på scenarios, något som är aktuellt för din grupp just nu, ta gärna in det. Max 10 meningar, försök använda ett språk som alla förstår.

MATERIAL

A3-ark, pennor, utskrivna scenarios, utklädningskläder mm. Tillgång till olika former av material är ofta en bra inspiration. Post-it lappar.

Bilaga med scenarier (finns sist i aktiviteten)

SCHYSST AKTION

UTMANARE

AVSLUTNING

Prata om hur ni som grupp eventuellt skulle kunna påverka situationen om det hände i er närhet.

Fundera tillsammans över hur viktigt det är att identifiera problem men också att undvika att fastna i det. För att komma ur situationen behöver man hitta en lösning ganska snart. Eller vad tycker gruppen?

Hur har deltagarna själva hanterat problem som de mött tidigare?

Använd också de frågor som finns i introduktionen för att alla ska få komma till tals och få berätta om sin upplevelse.

BILAGA SCHYSST AKTION – FÖRSLAG TILL SCENARIER

RÄTT TILL FRITID

Här har vi Elena, 16 år. Elena går i nian. Hon tycker om att vara med sina kompisar. Hon har alltid spelat basket, det är hon riktigt grym på! I hennes klubb blir lagen för små och tjejerna och killarnas lag slås ihop. Elenas gamla basketkompisar spelar i ett nytt, mixat lag. Nu har hennes föräldrar sagt att det är viktigt med skolan och att hon ska fokusera på sina betyg istället. Elena kommer numera aldrig på träningen. Kompisarna saknar henne och vill ha henne tillbaka.

RÄTT TILL SKOLA

Kristoffer är 17 år och går andra året på gymnasiet. Han har alltid skolkat lite grann och det går inte så jättebra i skolan. Men han vet att skolan är viktig och har egentligen inga tankar på att hoppa av gymnasiet. Kristoffer har alltid varit ganska ensam men inte därför att han vill det. Nu finns det en video på honom på Youtube som alla verkar ha sett och pratar om. För Kristoffer har nämligen hittat sin kärlek i Erik och på videon kyssar de varandra. Någon har filmat dem i smyg. Nu har det gått två veckor och Kristoffer går inte till skolan överhuvudtaget. När lärarna ringt honom vill han inte berätta vad som hänt.

RÄTT ATT UTTRYCKA MIN ÅSIKT

Kim (13 år) bor med båda sina föräldrar. Men nu ska föräldrarna skiljas och Kim har blivit tillfrågad hos vem hen vill bo. Även om det är jobbigt med skilsmässan så tyckte Kim att det var det bra att få säga sin mening. Idag får familjen reda på vad domstolen har beslutat och det visar sig att Kims önskemål är helt förbisedda. Istället blir det som mamma och pappa vill att det ska vara. Kim blir ledsen och jättearg.

BARN PÅ FLYKT HAR RÄTT TILL SKYDD OCH ATT HITTA SINA FÖRÄLDRAR

Hala är 17 år och kom som ensamt flyktingbarn till Sverige för ett år sedan. Det har gått bra med både boendet och skolan. Hon börjar bli riktigt bra på svenska och hon tycker att skolan blir mindre konstig för varje dag. Men hon har inte hört av eller sett sina föräldrar på över ett år. Hon har bett om hjälp med att hitta dem. Hon har frågat sin lärare, de vuxna i sitt familjehem, migrationsverkets handläggare, polisen och den där socialsekreteraren. Men alla säger att de inte har tid att hjälpa henne.

KOLL PÅ BARNKONVENTIONEN

KORT OM AKTIVITETEN

En aktivitet där man får tänka tillsammans och ta ställning på egen hand. Deltagarna lär sig om barnkonventionen på ett roligt sätt.

VAD ÄR BRA MED AKTIVITETEN?

Aktiviteten ger kunskaper om barn och ungdomars rättigheter. Dessutom är den en träning i att tänka efter vad man själv vill. Den här aktiviteten utgår från barnkonventionen och innehåller några värderingsövningar som kan passa åldersgruppen. Om behovet finns kan du välja att bara göra en av övningarna.

MÅLSPÅR

Aktiv i gruppen, aktiv i samhället

TIDSÅTGÅNG

40-45 minuter

FÖRBEREDELSE

Skriv ut artiklarna och klipp dem så att det blir en på varje lapp. Det kan vara bra att göra minst två utskrifter så att fler kan välja samma artikel. Du som ledare behöver kunna hjälpa till att förtydliga och förklara vad artiklarna innebär. Behöver du mer information för att göra det rekommenderas UNICEFs hemsida där det alltid finns uppdaterad information att ladda ner.

MATERIAL

Barnkonventionens olika artiklar behövs för aktiviteten. Du hittar dem som bilaga sist i aktiviteten.

GENOMFÖRANDE

Börja aktiviteten med att berätta kort om barnkonventionen. Här nedanför finns ett förslag på en text:

Den 20 november 1989 antog FN:s generalförsamling "Konventionen om barnets rättigheter" eller "Barnkonventionen" som den oftast kallas. Sverige skrev under den, eller ratificerade den som det heter, 1990. Idag har nästan alla världens länder anslutit sig till konventionen. Barnkonventionen har sammanlagt 54 artiklar och säger att alla barn har samma rätt att få sina behov tillgodosedda, var de än befinner sig på jorden. Enligt FN:s barnkonvention Artikel 1 är alla människor under 18 år att anses som barn.

Fyra artiklar brukar kallas barnkonventionens grundprinciper.

- Artikel 2 Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.
- Artikel 3 Barnets bästa ska alltid komma i första rummet.
- Artikel 6 Varje barn har rätt att överleva och att utvecklas.
- Artikel 12 Barnet har rätt att uttrycka sin mening i alla frågor som berör det

KOLL PÅ BARNKONVENTIONEN

DEL 1

Skriv upp en mening så att alla kan se den. Till exempel någon av dessa:

“Mina rättigheter är viktiga för mig för att.....”

“I vår förening tas hänsyn till mina rättigheter genom att....”

“Barnkonventionen för mig är....”

- Förklara för deltagarna att de får 1 minut på sig att tänka ut ett slut på meningen.
- En deltagare säger den uppskrivna meningen till någon. Denne svarar med sitt slut som svar.
- Deltagarna minglar sedan runt under några minuter och turas om att säga meningen och att avsluta den med sitt svar.
- Byt till en ny mening när de allra flesta i gruppen har pratat med varandra.
- Avsluta med att samla alla deltagare i en ring. Fråga om var det var någon speciell avslutning på en mening som de fastnade för. Låt också deltagarna prata om hur det var att tänka ut ett svar.

DEL 2

Börja med att presentera de utskrivna lapparna med rättigheter från Barnkonventionen. Be alla gå runt och titta på artiklarna. Det är bra om det finns gott om plats för alla att gå runt och titta och tänka. Uppmuntra till diskussion om vad de olika artiklarna betyder.

Be därefter alla deltagarna gå runt tyst och välja varsin artikel som de tycker är speciellt viktiga för dem. När deltagaren gjort sitt val tar hen med sig artikeln och sätter sig vid sidan. När alla deltagarna har valt ut en artikel får deltagarna en och en berätta varför de valt just den.

AVSLUTNING

Avsluta med att prata om hur de upplevde själva aktiviteten.

Hur kändes det att prata om rättigheter?

Varför tror ni vi gjorde detta?

Varför tycker ni det är viktigt att barnkonventionen finns?

Har ni några exempel på när ni märkt att barnkonventionen inte har följts.

TIPS: Som nästa steg kan ni välja att göra aktiviteten ”Ranka rättigheter”

FÖRKORTAD VERSION AV BARNKONVENTIONEN

- 1** Ett barn är varje människa under 18 år.
- 2** Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.
- 3** Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barn.
- 4** Politiker som styr länder ska ansvara för att alla barn får det som de har rätt till. När det gäller barnets ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter ska staten utnyttja det yttersta av sina resurser. Där så behövs ska man samarbeta internationellt.
- 5** Barnets föräldrar eller annan vårdnadshavare har huvudansvaret för barnets uppfostran och utveckling och ska hjälpa barnet att få det som barnet har rätt till.
- 6** Alla barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.
- 7** Varje barn har rätt till ett eget namn, ett medborgarskap och att känna till sitt ursprung. Barnet har rätt, så långt det är möjligt, att få veta vilka föräldrarna är och bli omvårdad av dem.
- 8** Varje barn har rätt att behålla sin identitet.
- 9** Ett barn ska inte skiljas från föräldrarna mot deras vilja, utom när det är för barnets bästa. Ett barn som är skilt från föräldrarna har rätt att träffa dem regelbundet.
- 10** Ett barn har rätt att återförenas med sin familj om familjen splittrats. Ansökningar från familjer som vill återförenas över statsgränser ska behandlas på ett positivt, humant och snabbt sätt.
- 11** Staten ska bekämpa olovligt bortförande och kvarhållande av barn i utlandet.
- 12** Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Barnets åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad.
- 13** Varje barn har rätt till yttrandefrihet, att tänka, tycka och uttrycka sina åsikter.
- 14** Alla barn har rätt att tro på vilken gud de vill, eller ingen alls.

- 15 Barn har rätt att starta och delta i föreningar och organisationer.
- 16 Varje barns rätt till privatliv ska respekteras.
- 17 Varje barn har rätt att få tillgång till information via till exempel internet, radio och tv. Staten ska ta ansvar för massmediers roll när det gäller varje barns tillgång till information.
- 18 Barnets föräldrar har gemensamt ansvar för barnets uppfostran och utveckling. Staten ska hjälpa föräldrarna.
- 19 Varje barn har rätt att skyddas mot fysiskt eller psykiskt våld, övergrepp, vanvård eller utnyttjande av föräldrar eller annan som har hand om barnet.
- 20 Ett barn som inte kan bo med sina föräldrar har rätt att få hjälp att hitta ett nytt hem.
- 21 Vid adoption ska staten tänka på barnets bästa.
- 22 Ett barn på flykt har rätt till skydd och hjälp att hitta sina föräldrar.
- 23 Ett barn med funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv och hjälp att delta i samhället på lika villkor.
- 24 Varje barn har rätt till bra hälsa och rätt till sjukvård. Traditionella sedvänjor som är skadliga för barns hälsa ska avskaffas.
- 25 Staten ska regelbundet se till att ett barn som är omhändertaget av myndigheterna behandlas bra.
- 26 Varje barn har rätt till social trygghet, och hjälp om föräldrarna till exempel har lite pengar.
- 27 Varje barn har rätt till skälig levnadsstandard, en bostad, kläder, mat och rent vatten.
- 28 Varje barn har rätt till utbildning. Grundskolan ska vara gratis.
- 29 Skolan ska hjälpa barnet att utvecklas och lära sig om mänskliga rättigheter.
- 30 Ett barn som tillhör en minoritet eller ursprungsbefolkning har rätt till sitt språk, sin kultur och religion.

- 31** Varje barn har rätt till lek, vila och fritid.
- 32** Varje barn har rätt att skyddas mot ekonomiskt utnyttjande och arbete som är skadligt eller hindrar barnets skolgång.
- 33** Varje barn har rätt att skyddas mot droger.
- 34** Varje barn har rätt att skyddas mot sexuella övergrepp och mot att utnyttjas i prostitution och pornografi.
- 35** Ingen får köpa eller sälja ett barn. Staten ska bekämpa handel med barn.
- 36** Varje barn ska skyddas mot alla former av utnyttjande.
- 37** Inget barn får utsättas för tortyr, annan grym behandling eller bestraffning eller dödsstraff. Frihetsberövande av ett barn ska ske i enlighet med lag och får endast användas som en sista utväg och för kortast lämpliga tid.
- 38** Barn ska skyddas mot krig och inget barn får användas som soldat.
- 39** Ett barn som utsatts för övergrepp eller utnyttjande har rätt till rehabilitering och social återanpassning.
- 40** Ett barn som är anklagat för brott eller har blivit dömt för en straffbar handling har rätt att behandlas rättvist och bra.
- 41** Om det finns bestämmelser som gör mer för barns rättigheter än innehållet i barnkonventionen, gäller de bestämmelserna i stället.
- 42** Alla barn och vuxna har rätt att få reda på vad som står i barnkonventionen.
- 43-45** Regler om hur de som bestämmer i länderna ska göra för att följa barnkonventionen.
- 46-54** Regler om hur de som bestämmer i länderna ska göra för att följa barnkonventionen

RANKA RÄTTIGHETER

UTMANARE

KORT OM AKTIVITETEN

En bra träning i att lyssna på varandra och samtidigt fundera lite mer på Barnkonventionen.

VAD ÄR BRA MED AKTIVITETEN?

Den här aktiviteten kräver att deltagarna funderar mer på vad de olika artiklarna i Barnkonventionen innebär. De måste lyssna på varandra för att tillsammans komma fram till vad som är viktigast.

MÅLSPÅR

Aktiv i samhället,
kritiskt tänkande

TIDSÅTGÅNG

Ca 30 min

FÖRBEREDELSE

Skriv ut bilagan i rätt antal exemplar och klipp upp dem i bitar så att det blir 1 artikel på varje lapp. Det finns två varianter i bilagan. Ni kan antingen använda dem vid olika tillfällen eller, till exempel om ni har många deltagare, låta grupperna få olika varianter för att skapa mer diskussioner.

MATERIAL

Bilagan "Ranka rättigheter (finns sist i aktiviteten) behövs i lika många exemplar som grupper. Utgå från att varje grupp bör vara 3-5 personer.

GENOMFÖRANDE

- Dela in deltagarna i grupper om 3-5 personer.
- Ge deltagarna artiklarna och svara på eventuella frågor kring de olika artiklarna.
- Deltagarna ska ranka de rättigheter de fått. Från viktigast till minst viktig.
- När varje grupp har diskuterat sig fram till en färdig lista samlas ni i helgrupp.
- Varje grupp får presentera sin rankningslista och förklara varför de valt att göra som de gjort.

Det är väldigt viktigt här att tänka på att det inte finns några rätt och fel.

TIPS! Gör någon form av dokumentation av det ni gjort. Till exempel ett kollage med bilder. Detta kan vara en bra inspiration att ha kvar hos er. Tänk på att fråga alla innan ni tar foto eller publicerar namn och bild.

AVSLUTNING

Fråga hur det kändes att ranka rättigheter. Diskutera svårigheten att välja ut det som känns viktigast. Var det svårt att komma överens? Har de lärt sig något nytt?

Avsluta med att prata om hur de upplevde själva aktiviteten.

Hur kändes det att prata om rättigheter?

Varför tror ni vi gjorde detta?

Varför tycker ni det är viktigt att barnkonventionen finns?

Har ni några exempel på när ni märkt att era rättigheter har använts?

BILAGA RANKA RÄTTIGHETER

Variant 1

ARTIKEL 3

Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barn.

ARTIKEL 14

Alla barn har rätt att tro på vilken gud de vill, eller ingen alls.

ARTIKEL 34

Varje barn har rätt att skyddas mot sexuella övergrepp och mot att utnyttjas i prostitution och pornografi.

ARTIKEL 16

Varje barns rätt till privatliv ska respekteras.

ARTIKEL 12

Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Barnets åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad.

ARTIKEL 23

Ett barn med funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv och hjälp att delta i samhället på lika villkor.

BILAGA RANKA RÄTTIGHETER

Variant 2

ARTIKEL 9

Ett barn ska inte skiljas från föräldrarna mot deras vilja, utom när det är för barnets bästa. Ett barn som är skilt från föräldrarna har rätt att träffa dem regelbundet.

ARTIKEL 4

Politiker som styr länder ska ansvara för att alla barn får det som de har rätt till. När det gäller barnets ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter ska staten utnyttja det yttersta av sina resurser. Där så behövs ska man samarbeta internationellt.

ARTIKEL 31

Varje barn har rätt till lek, vila och fritid.

ARTIKEL 17

Varje barn har rätt att få tillgång till information via till exempel internet, radio och tv. Staten ska ta ansvar för massmediers roll när det gäller varje barns tillgång till information.

ARTIKEL 40

Ett barn som är anklagat för brott eller har blivit dömt för en straffbar handling har rätt att behandlas rättvist och bra.

ARTIKEL 7

Varje barn har rätt till ett eget namn, ett medborgarskap och att känna till sitt ursprung. Barnet har rätt, så långt det är möjligt, att få veta vilka föräldrarna är och bli omvårdad av dem.

SCHYSST ENGAGEMANG

UTMANARE

KORT OM AKTIVITETEN

Det här är en träning i att snabbt hitta en väg för att påverka sin situation.

VAD ÄR BRA MED AKTIVITETEN?

Aktiviteten ska visa hur ni genom olika korta brainstormingaktiviteter kan komma fram till en grundläggande planering för en aktion i syfte att förändra eller lösa ett samhällsproblem ni stött på. Ni ska kunna, våga och vilja starta ett engagemang för era idéer.

MÅLSPÅR

Aktiv i samhället, egna värderingar

TIDSÅTGÅNG

Ca 60 min

FÖRBEREDELSE

Skriv ut bilagan med olika typer av aktioner så att alla har tillgång till dessa. Samla gärna ihop annat inspirationsmaterial som exempel på kampanjer, demonstrationer, aktiviteter, aktioner, osv.

Det kan vara svårt att genomföra aktiviteten med en allt för stor grupp. Fundera på om ni ska dela in deltagarna i mindre grupper.

MATERIAL

Papper (A3), pennor, post-it lappar.
Bilaga Schysst Engagemang (finns sist i aktiviteten)

GENOMFÖRANDE

MÅLET - BESTÄM VAD NI VILL UPPNÅ!

Börja med att prata om vad ni vill förändra? Kanske är det något som ni anser är ett problem? Men det kan också vara något ni vill förbättra eller vill ska bli annorlunda. Diskutera i gruppen tills ni hittar en gemensam fråga att satsa ert engagemang på. Det viktigaste är att bestämma - vad ska er aktion handla om? Vad är det viktigaste just NI vill förändra? Vilken förändring vill ni se? Hur kan den förändringen bli verklighet?

Några tips på frågor att agera för får ni här:

- Alla ungdomsledare i föreningen ska gå Trygga Möten's ledarutbildning. Vill ni göra en större aktion kan ni istället agera för att alla ungdomsledare i kommunen borde gå utbildningen.
- Stoppa kränkningar och mobbning i föreningar eller i skolan.
- Fler ungdomar i föreningens styrelse.
- Mer kommunala bidrag till ungdomsverksamhet.
- Färre elever i varje klass i skolan.
- Längre öppettider på fritidsgården.

TIPS: Det är viktigt att gruppen känner att de verkligen kan lösa detta!

SCHYSST ENGAGEMANG

UTMANARE

IDENTIFIERA MÅLGRUPPEN

Nästa steg är att komma fram till vilka det är ni vill påverka. Vilka personer, grupper i samhället, företag, eller myndigheter har möjlighet att påverka eller skapa förändring i er fråga? Gör en lista på dessa personer. De är er målgrupp.

Fundera också på vem eller vilka som skulle kunna stödja er eller som ni kan samarbeta med.

ENSKILDA AKTIVITETER

När ni har bestämt mål och målgrupp, sätt er två och två och skriv ner enskilda aktiviteter som kan passa er aktion. Använd gärna förslagslistan som finns bifogad. Dela era idéer med resten av gruppen och bestäm tillsammans vad ni ska göra.

SÄG SOM DET ÄR - NYCKELBUDSKAP

Jobba en gång till i par och tänk snabbt ut, på ett par minuter, nyckelbudskap för er aktion. Dessa ska svara på frågorna ”vad ska vi göra och hur ska vi göra det”? De ska inte vara perfekta tal utan bara snabba första tankar. Samla sedan hela gruppen och dela med er av era korta budskap. På det sättet får ni en bra bild av vad det är ni tänkt göra.

Bestämmer ni er för att genomföra er aktion kommer ni behöva göra nyckelbudskapen tydligare. Det behövs också en tydligare planering. I den behöver ni svara på när, var, hur och vad ni ska göra. Men nu har ni en bra grund att jobba utifrån.

AVSLUTNING

Diskutera känslan av att bolla tankar. Påverkades engagemanget av att era samtal?

Ta också upp frågan om deltagarna planerar att genomföra sin skisserade aktion.

Avsluta aktiviteten med ett samtal kring hur deltagarna upplevde övningen.

BILAGA SCHYSST ENGAGEMANG

SAMARBETA MED ANDRA IDEELLA ORGANISATIONER

Det finns antagligen andra organisationer som verkar för samma område som ni är intresserade av. De kanske gör inspirerande aktioner och intressanta insatser i närheten, samarbeta gärna!

GÖR EN FILM

En liten film kan skapa stor uppmärksamhet. Ni kan även ordna med filmvisning i era lokaler eller liknande

TEATER, GATUTEATER

Att visa ert arbete på offentlig plats eller inom ramen för en teaterpjäs som ni skriver är ett sätt att visa på ert arbete eller fokusområde. Här är det viktigt att ni inte utsätter er för onödig fara. Se till att er uppvisning är trygg och säker. Samt att ni har eventuella nödvändiga tillstånd.

PANELDEBATT OCH DISKUSSIONSFORUM

Samla experter på det området ni vill belysa och organisera en debatt eller ett samtal där andra kan delta och lära sig mer. Samtidigt som ni kan belysa ert problem på olika sätt. En lokal expert kanske kan vara moderator?

SKOLAVSLUTNINGAR ELLER SKOLMÖTEN

Engagera er skola i ert arbete på till exempel stormöten eller vid skolavslutningen, då har ni säkert allas uppmärksamhet. Ni kan till exempel genomföra rollspel på scen, dans, sång, eller hålla ett tal som gör att ni kan få fram era nyckelbudskap.

DEMONSTRATION

Organisera en demonstration för er sak. Välj en bra rutt genom staden som gör att ni kan få fram era nyckelbudskap. Berätta för media via till exempel ett pressmeddelande. Berätta för andra organisationer så att de kan gå med och stötta er. Rutten får ha som mål en plats där man kan prata med och till varandra. Ta fram flygblad att dela ut. Återigen är säkerheten mycket viktig! Se till att deltagarna inte riskerar fara och att till exempel flygblad är godkända. Ni måste också söka tillstånd för er demonstration hos polisen.

BILAGA SCHYSST ENGAGEMANG

FLASHMOB

En flashmob är när en grupp människor samlas på en offentlig plats. Utför en aktion som får uppmärksamhet och sedan lämnar platsen när aktionen är klar som om inget hade hänt. På Youtube finns det massa med exempel från dans, till konsert, till sång till allt möjligt. Återigen är det viktigt att ni inte utsätter er för någon risk eller fara. Kolla så att ni har eventuella nödvändiga tillstånd.

Här finns det en fem-steps-raket för en framgångsrik flashmob.

1. Skapa en grupp som bestämmer vilket ert budskap ska vara och vad ni ska göra.
2. Välj en plats där ni kan få maximalt med uppmärksamhet och en tidpunkt där det är många människor som passerar. Kolla att det är ok att träffas där eller om det krävs tillstånd. Ni får inte hindra trafik, bussar eller liknande.
3. Använd sociala medier för att promota flashmobben. Alla måste veta om exakt tid, plats, och annat som de kanske ska ta med sig och vilken typ av aktion ni ska göra vid den tiden och platsen ni bestämt.
4. Se till att det finns ett sätt att komma i kontakt med er vid eventuella ändringar - Facebook eller mail skulle kunna vara ett sätt.
5. En flashmob ska vara plötslig och oväntad. Ingen som deltar ska visa att ni ska göra det förrän precis då när det är dags att genomföra aktionen.

SKRIV TILL LOKALA ELLER NATIONELLA BESLUTFATTARE

- Bestäm vilka ni vill nå och vad ni vill förändra - finns det handlingsplaner på ämnet? Finns det felaktiga beslut ni vill förändra eller är andra processer igång som ni vill påverka?
- Skaffa så mycket bakgrundsinformation som ni kan - det är viktigt att vara förberedd! Kan ni hitta statistik eller tidigare beslut som underlag är det toppen, ta gärna hjälp om ni behöver!
- Gör det personligt - efter att ni påpekat vad ni vill förändra och anledningen till varför ni vill det. Berätta varför det är er personliga angelägenhet att förändringen blir av och vad ni tänker göra för att det ska hända.
- Be om att komma i kontakt - be om att de återkoppla hur tanken är att de ska tackla ert problem och ge kontaktuppgifter så att det kan ske.
- Följ upp - hör ni inget är det dags att ställa frågan igen (och kanske igen och igen). Be om ett möte med medlemmar i er grupp.

Styrkan ligger i mängden människor - ju fler som stöttar ert projekt, desto svårare är det att ignorera er. Kan ni få vänner och familj att skriva brev eller skriva under en namninsamling? Eller andra grupper i er organisation från

ALLA MOT EN – FILM

UTMANARE

KORT OM AKTIVITETEN

Filmen visar en mobbningssituation. Ni väljer tillsammans hur ni tycker det ska sluta och diskuterar sedan filmen och situationen som den beskriver. Eftersom den kan uppfattas som våldsam lämpar den sig bäst för ungdomar från 15 år.

VAD ÄR BRA MED AKTIVITETEN?

Att samtala kring mobbning, kränkningar, utanförskap och grupstryck. Filmen *Alla mot en* är en kort film med tre olika slut. Syftet är att den ska vara en ingång för samtal om dessa frågor och se att det kan vara möjligt att agera på olika sätt och därigenom skapa förändring.

MÅLSPÅR

Egna värderingar, aktiv i samhället

TIDSÅTGÅNG

1 – 1,5 timmar per film.

FÖRBEREDELSE

Titta själv igenom filmerna och läs diskussionsfrågorna innan. Läs igenom trygghetskollen i introduktionen.

GENOMFÖRANDE

Börja med en runda där alla i gruppen får säga sitt namn och svara på en enkel fråga, tex: "något som gjort mig glad nyligen".

Visa filmen *Alla mot en* med alla slut. Börja med det slut de flesta väljer.

Låt därefter deltagarna svara på *frågorna om slutet* och samtala kring detta. Om det är en stor grupp kan du dela upp deltagarna i mindre grupper vid detta tillfälle.

Prata därefter gemensamt i helgrupp om det ni har sett, led diskussionen och se till att fördela ordet mellan deltagarna så att alla får möjlighet att komma till tals. Använd dig av *inspirationsfrågorna* till filmen för att hålla igång samtalet, och lägg gärna till egna frågor. Tänk på att vissa grupper är svårare att få igång ett samtal i, medan andra grupper är tvärtom.

Inspirationsfrågorna är framförallt ett stöd – det viktigaste är att ni har ett samtal som känns givande.

MATERIAL

Filmerna *Får jag följa med?* och *Alla mot en*, se dem antingen via Trygga Mötens youtube-kanal, länkar: Alla mot en:

<https://www.youtube.com/watch?v=-oRDtYXiNeo>

Filmen kan också laddas ned och finns även textad på svenska och engelska. Du hittar dessa via Trygga Mötens hemsida.

ALLA MOT EN – FILM

Frågor om slutet till filmen *Alla mot en*:

Alternativt slut: Hämta hjälp

- Skulle man kunna hämta någon annan än en lärare/ledare?
- Varför händer det att man inte hämtar någon?
- Varför är det bra att hämta någon?

Alternativt slut: Kasta väskan

- Varför tror du att tjejen i filmen kastar väskan?
- Hur tror du att tjejen som kastade väskan känner sig efteråt?
- Hur tror du att tjejen som blir mobbad känner sig efteråt?

Alternativt slut: Säga nej

- Varför vågar inte alla säga ifrån?
- Hur tror du att tjejen som blir mobbad känner sig efteråt?
- Hur tror du att mobbarna tänker efteråt?

Inspirationsfrågor till filmen *Alla mot en*:

- Försök sätta er in i den mobbade tjejens situation, hur känner hon? Hur vill hon bli behandlad?
- Varför tror ni att tjejen som kommer in i klassrummet väljer att göra som mobbarna säger i slut 2 *kasta väskan*?
- Bland de som mobbar, vad finns det för roller? Kan ni urskilja någon ledare? Några som är mer framträdande än andra?
- I *säga nej* säger tjejen som kommer in i klassrummet ifrån. Räcker det med säga ifrån en gång? Varför/varför inte?
- Varför tror ni att gruppen slutade mobbas när tjejen som kom in sa ifrån i *säga nej*?
- Hur tror ni tjejen som kommer in i klassrummet känner efteråt i *kasta väskan*?

Var beredd på att du kan komma få svar på frågor som är svåra att hantera, t.ex. "varför bråkar de med henne - för att hon klär sig tontigt". Här behöver du som ledare leda gruppen i rätt riktning och ställa motfrågor t.ex: "Vem bestämmer vad som är tontigt och coolt? Grupptruck?". Det är viktigt att inte spinna vidare på sidospår som inte handlar om grupptruck och mobbning.

ALLA MOT EN – FILM

UTMANARE

AVSLUTNING

Visa filmen/filmerna igen med respektive slut igen och avsluta med ett övergripande samtal om filmernas tematik. Använd stödfrågorna här nedanför.

Fokusera på att få fram en diskussion kring positivt grupptryck som verktyg; alla kan göra något, ju fler som står emot och visar på att mobbning är fel desto större effekt blir det. Exempel på frågor att ställa till helgruppen i diskussionen är:

- Hade det som händer i filmerna kunnat hända i verkligheten?
- Vad är mobbning? Be gruppen ge exempel på andra former av mobbning
- Har alla gäng en ledare? Vad skulle hända om det inte fanns någon ledare?
- Varför tror ni att vissa känner ett behov av att mobba?
- Hur sprider sig mobbning; hur får den som mobbar med sig andra till att mobba? Kan man vara ensam mobbare?
- Hur kan man förhindra mobbning?

Avsluta med en runda där alla får säga något kort om hur de upplevde aktiviteten.

VAR STÅR JAG

KORT OM AKTIVITETEN

Ett enkelt sätt att skapa ökad förståelse för att andra har andra förutsättningar än vad man själv har

VAD ÄR BRA MED AKTIVITETEN?

Denna aktivitet ger deltagarna ökad självinsikt och förståelse om rättigheter, trygghet, värderingar och beroendeförhållanden i livet. Aktiviteten ger också deltagarna en bild av hur viktigt det är att människors rättigheter blir tillgodosedda. Inte minst de rättigheter som finns i barnkonventionen.

MÅLSPÅR

Förståelse för omvärlden,
egna värderingar

TIDSÅTGÅNG

20-30 min

FÖRBEREDELSE

- Skriv ut rollerna och läs igenom dem. Bestäm sedan vilka du vill använda för just den här gruppen.
- Klipp isär rollistan så att alla kan få varsin lapp. Det är bra att kunna titta på den då och då.
- Skriv ut påståendena eller ha den tillgänglig digitalt.

MATERIAL

Beskrivning av roller och påståenden att ta ställning till. Exempel finns i slutet av aktivitetsbeskrivningen.
Post-it lappar, pennor.

TIPS! Denna aktivitet passar bra i stora grupper, ju fler personer som är med desto fler roller kan delas ut.

GENOMFÖRANDE

Ställ alla deltagare sida vid sida. De får en lapp med en karaktär, ge de några minuter att känna in sig i den.

Läs sedan upp påståenden i lugn takt. Om påståendet stämmer in på karaktären ska de ta ett steg fram, om påståendet inte stämmer in ska de gå ett steg bak. Är svaret neutral kan man stå kvar.

När du har läst upp alla påståenden be deltagarna att se sig om i rummet och fundera på vem som står var och varför.

Var står de? Varför står den som står längst fram just där? Var har den längst bak hamnat och varför.

Nu är det dags för en diskussionsrunda. Vad upplevde de? Hur kändes det? Vilka frågor blir kvar?

Avsluta eventuellt med en övning att få ner tankarna och upplevelser på post-its som gruppen kan spara.

VAR STÅR JAG

AVSLUTNING

- Ge deltagarna möjlighet att utveckla sina upplevelser och tankar från övningen.
- Var det svårt att tänka sig in i hur någon annan har det?
- Fanns det några likheter med deras egen situation?
- Vad skulle de vilja förändra för att fler ska veta om och kunna nyttja sina rättigheter?

Ge också utrymme för funderingar och känslor som uppstått under aktiviteten. Att leva sig in i någon annans kanske ganska besvärliga situation kan väcka mycket tankar.

ROLLER UPP TILL 20 ÅR

1. Du lever som gömd flykting. Du bor tillsammans med din familj i ett rum i en lägenhet.
2. Du är en adopterad femtonårig tjej. Du bor hemma hos dina föräldrar i en by i Norrlands inland.
3. Du är sjutton år, du går samhällsprogrammet på gymnasiet och har nyligen blivit förälder.
4. Du är en muslimsk tjej. Du bor med dina föräldrar som är djupt troende. Du pluggar till jurist på universitetet.
5. Du är en kille som bor i en storstadsförort. Din mamma jobbar som städare, din pappa är arbetslös.
6. Du är flicka, ca 9 år men det vet du inte säkert. Du bor på Haiti, dina föräldrar dog i en jordbävning för några år sedan.
7. Du är pojke, 9 år och bor hos din moster och faster i Frankrike. Du går på internatskola.
8. Du är en ogift mamma och 14 år gammal. Du är uppvuxen i Sverige, men dina föräldrar är från Sydamerika.
9. Du är en 15-årig tjej som tar hand om sin sjuka mamma och sina barn samtidigt som du går i skolan. Du bor utanför Växjö.
10. Du är flicka, 10 år och båda dina föräldrar är arbetslösa. Du bor precis utanför Malmö.

VAR STÅR JAG

11. Du är pojke, 15 år och kommer från Eritrea. Det är mest dina storasyskon som tar hand om dig.

12. Du är en elvaårig flicka som har blivit våldtagen av en nära släkting. Du bor hos mamma och pappa, men de vet inte om vad som hänt dig.

13. Du är en pojke på 16 år som har blivit slagen av sina föräldrar som liten, som nu försöker hantera det som hänt. Du får bra stöd.

14. Du är en blind ung man som bor i en medelstor svensk stad.

15. Du är ungdomsledare i en fotbollsklubb och homosexuell. Det är några som vet, men du är osäker på deras reaktion.

16. Du är en ung kille som är pappa till en liten bebis. Du håller på att göra slut med mamman och är rädd om att tappa kontakten med barnet.

17. Du är en tioårig pojke och uppväxt i Angered, en förort till Göteborg. Din familj har inte råd att åka på semester i år.

18. Du är 15 år, tjej och uppvuxen på Östermalm, en finare stadsdel i Stockholm.

19. Du är 20 år, man. Du har precis avslutat lumpen. Du bor just nu hos dina föräldrar.

20. Du är 20 år, kvinna Till vardags pluggar du till marinbiolog i Helsingborg.

21. Du är 13 år och kille. Du pratar svenska med en kraftig brytning.

22. Du är 11 år och flicka. Du sitter i rullstol.

23. Du är 17 år och tjej. Du har svårt att läsa dig till information eftersom du har dyslexi.

24. Du är 18 år, kille och homosexuell.

25. Du är 12 år och kille, adopterad från Indien.

26. Du är 19 år och tjej. Du är arbetslös. Du har flyttat hemifrån till din tjej eftersom din familj inte gillar att du är homosexuell.

VAR STÅR JAG

27. Du är 16 år och tjej. Du har inte helt utvecklade armar eftersom din mamma drack alkohol när hon väntade dig.

28. Du är 19 år och kille. Ofta önskar du att du också var en tjej.

29. Du är 15 år, tjej och kommer från Ghana. Du bor i en förort till landets huvudstad tillsammans med dina föräldrar och sju syskon.

30. Du är 19 år, kille och kommer från Irak. Du har bara bott i Sverige i par år och känner dig inte riktigt hemma i det svenska samhället.

ROLLER ÄLDRE ÄN 20 ÅR

31. Du är 75 och det börjar bli svårt att komma ihåg allt. Dina barn förstår inte riktigt vad som pågår och du vågar inte berätta det.

32. Du är 35 år, kvinna, ensamstående och bosatt i en lägenhet i Örebro.

33. Du är gift och sitter i kommunfullmäktige. Du har dyslexi. Du har tre barn och har anlitat en barnflicka.

34. Du är en judisk man i trettioårsåldern. Du är skådespelare men jobbar som vårdbiträde.

35. Du är singel och strax över trettio. Du är elektriker och bor kvar i din hemstad på Sveriges västkust.

36. Du är en tjugoottårig samisk tjej. Du jobbar på kontor och sitter i rullstol.

37. Du är en heterosexuell tvåbarnsmamma som jobbar som säljare av kontorsmaterial. Du bor i en villa.

38. Du är präst i en församling i ett litet samhälle i nordvästra Sverige. Du har kille i Malmö men vet inte om du vågar flyttar in med partnern i det lilla huset vid kyrkan.

39. Du är socialarbetare i Haparanda. Du har familj men ännu inga barn.

40. Du är mormor och tar hand om dina barnbarn. Du bor i Malmö.

41. Du är en arbetslös mamma till tre barn som alla går i skolan.

VAR STÅR JAG

- 42. Du är en framgångsrik vd till ett stort företag i Norge.
- 43. Du är en manlig lärare som är HIV positiv men det är det ingen som vet.
- 44. Du är kvinna i 30-årsåldern som ännu inte fått barn. Det är många som frågar dig varför inte.
- 45. Du är en kvinnlig polis i 40 års åldern.
- 46. Du är 45 och man, mellanchefer på ett litet företag. Du har inte familj, men ägnar mycket tid åt din hund.
- 47. Du är politiker i en mellanstor stad i Europa. Du har precis blivit omvald.
- 48. Du är kvinna och vill ställa upp i regionvalet.
- 49. Du är en man i femtioårsåldern. Du jobbar som polis. Du har nyss skilt dig från din make.
- 50. Du är 45 år, man och bosatt i Växjö. Eftersom din fru sköter det mesta i hemmet och tar hand om era barn, har du haft gott om tid efter jobbet att ägna dig åt dina hobbies.
- 51. Du är 50 år, man och imam, d.v.s. religiös ledare inom Islam.

VAR STÅR JAG

PÅSTÅENDEN ATT TA STÄLLNING TILL

Jag äter minst två ordentliga måltider om dagen.
Jag har tak över huvudet.
Jag har tillgång till rent vatten.
Jag kan gå på toaletten när jag behöver det.
Jag kan fika med en kompis om jag vill det.
Jag kan få nya kläder när jag behöver de.
Jag kan belöna mig med något extra fint när jag vill det.
Jag har tillgång till nyheterna varje dag.
Jag har tillgång till sociala medier varje dag, så mycket jag vill.
Jag har tillgång till radio och tid att lyssna på det.
Jag har tillgång till pengar så att jag klarar mig.
Jag vet vem jag ska prata med om jag blir mobbad.
Jag kan prata om barn med min partner.
Jag åker på semester utomlands minst en gång per år.
Jag får alltid hjälp av mina föräldrar när jag behöver det.
Jag kan prata med min partner om preventivmedel.
Jag är inte i fara för att bli sexuellt utnyttjad eller våldtagen.
Jag kan lätt komma åt preventivmedel och ta reda på viktig fakta om sexuell hälsa.
Jag har tillgång till läkare när jag behöver det.
Jag är säker på att mitt liv kommer att bli lyckligt.
Jag har flera nära vänner som jag litar på.
Jag går i skola och ska nog vidareutbilda mig också.
Jag är sällan rädd när jag går hem ensam på kvällen.
Jag kommer kunna få ett jobb i framtiden.
Jag får nästan alltid det jag önskar mig när jag fyller år.
Jag har all kärlek och omvårdnad jag behöver.
Jag har råd att betala för vissa utflykter på skolans friluftsdagar.
Jag kommer alltid få stöd när jag behöver det.
Jag kan prata om min familj med någon som vill lyssna.
Jag kan påverka beslut i mitt närområde som angår mig.
Jag kan öppet säga vad jag tycker och hur jag känner.
Jag kan öppet visa kärlek.
Jag kan betala för den vård jag kan tänkas behöva.

SCHYSST SPEL

UTMANARE

KORT OM AKTIVITETEN

En timmes kortspel som visar hur det är att inte känna till sociala koder och regler.

VAD ÄR BRA MED AKTIVITETEN?

Deltagarna kommer att spela ett enkelt kortspel i små grupper där det simuleras riktiga problem som uppstår i tvärkulturella grupper, kulturkrockar. De kommer att tro att alla spelar efter samma regler och att de är överens om dem. Deltagarna får träna sin förmåga att visa respekt och ge sig själv och andra utrymme.

MÅLSPÅR

Självinsikt och självkänsla, relationer

TIDSÅTGÅNG

Ca 60 min

FÖRBEREDELSE

Aktiviteten passar bra för 12 - 24 deltagare i grupper om 4-6 deltagare i varje (måste vara minst 3 grupper i gång samtidigt för att få ut ett intressant resultat av aktiviteten).

MATERIAL

Kortlekar, en per grupp (använd enbart ess-10, inga klädda kort)

Regelkort till varje bord enligt Bilagan

Schysst spel (finns sist i aktiviteten)

Filtar eller stolar och bord där deltagarna kan sitta och spela på

GENOMFÖRANDE

Fixa iordning ett bord/en filt per grupp och placera 4-5 personer i varje grupp vid varje. På varje bord ska reglerna för just det bordet finnas samt en förberedd kortlek (enbart ess-tio, inga klädda kort). För att börja låter du deltagarna spela ett par rundor efter reglerna och med tillåtelse att prata med varandra. Sen tas allt förutom kortleken bort från spelborden, alltså även bordets regler.

Spelet fortsätter genom att de spelar några rundor till, alla sitter kvar vid sina ursprungliga bord. Men nu är allt prat förbjudet. Efter ett par rundor av spelet vid sitt bord utan att få prata är det dags för deltagarna att byta bord.

Den person som vann flest gånger flyttar medurs till nästa bord, den som förlorade flest gånger flyttar motsols till nästa bord. Vad deltagarna inte vet är att varje bord har sina egna regler att spela efter.

Avsluta efter att ni har spelat ett antal rundor. Deltagarna kan då återvända till sin ursprungsgrupp för att prata igenom vad som hänt under spelet.

AVSLUTNING

Använd gärna reflektionsfrågorna nedan. Fler tips finns i introduktionen.

Om du kunde beskriva spelet med ett ord, vilket skulle det vara då?

Vad förväntade ni er i början av spelet?

När upptäckte ni att något var fel?

Hur hanterade ni det?

Hur påverkade ert talförbud era känslor i spelet?

AVSLUTNING

Finns det några motsvarigheter i verkliga livet? Till exempel att köra bil i Tyskland och England?

TIPS: Kom ihåg: tänk på paralleler till normer, regler, normkritik, kulturella skillnader

1) SPELREGLER, ALLMÄNT

2) REGELKORT TILL BORDEN

1) Spelreglerna för kortspelet och borden.

Dessa regler är lika för alla bord:

- Spelarna har fem kort var.
- Den spelaren som vinner flest stick flyttar medurs till nästa bord.
- Den spelaren som förlorar flest stick flyttar motsols till nästa bord.
- Alla andra stannar vid sitt bord.
- Oavgjort avgörs med sten-sax-påse.
- Varje runda är fem minuter lång (längre om tiden tillåter det) och varje runda består av så många stick som hinns med.
- Efter den första rundan kommer spelarna inte att tillåtas att se reglerna eller att prata med varandra. Gester och bilder är tillåtna, men spelarna får inte prata med varandra.
- Spelets vinnare är den person som har vunnit flest stick totalt.
- Dealern kan vara vem som helst vill vid bordet, den som lägger sitt kort först är den som sitter till höger om dealern.
- Första spelaren för varje runda kan lägga valfri färg. Alla andra spelare måste följa färg (lägga ett kort med samma färg). För varje runda lägger varje spelare ett kort.
- Om en spelare inte har färg, måste ett kort i valfri annan färg spelas. Sticket vinns av den som lägger det högsta kortet av den ursprungliga färgen eller trumfärgen (spelarna kommer bli förvirrade när de tror att deras kort är trumf och de andra kommer motsätta sig det).

Sedan finns det specifika regler för respektive bord (det är de du delar ut till dem)

- Bord 1 – Ess lägst, spader har trumf
- Bord 2 – Ess högst, ruter har trumf
- Bord 3 – Ess lägst, klöver har trumf
- Bord 4 – Ess högst, hjärter har trumf
- Bord 5 – Ess lägst, hjärter har trumf
- Bord 6 – Ess lägst, spader har trumf

SCHYSST SPEL

UTMANARE

REGELKORT TILL BORDEN

Reglerna (Exempel Bord 1)

- Dealer: Kan vara vem som helst vid bordet
- Start: Spelaren till höger om dealern startar genom att lägga valfritt kort. Alla andra spelare måste följa färg. Varje person i gruppen måste spela ett kort per runda. Det här är ett stick.
- Spelfärg: Det första kortet i ett stick kan vara vilken färg som helst. Varje spelare måste spela ett kort med samma färg om det är möjligt. Om spelaren inte har ett kort med rätt färg får han spela ut en annan färg, men enbart då.
- Ess: Esset är det lägsta kortet i varje färg.
- Vinna ett stick: Det högst spelade kortet i ursprungsfärgen vinner.
- Trumffärg: Spader är trumf. Om du inte har några kort i ursprungsfärgen i sticket får du lägga ut trumffärgen och vinna sticket.
- En runda: Vinnaren av ett stick lägger ut första kortet i nästa runda.
- Ett spel: Dealern samlar ihop alla kort, blandar och delar ut för nästa runda. Vinnaren vid spelets slut är den som har tagit hem flest stick.
- En runda: Vinnaren av ett stick lägger ut första kortet i nästa runda.
- Ett spel: Dealern samlar ihop alla kort, blandar och delar ut för nästa runda. Vinnaren vid spelets slut är den som har tagit hem flest stick.

Regelkort Bord 1

- Dealer: Kan vara vem som helst vid bordet
- Start: Spelaren till höger om dealern startar genom att lägga valfritt kort. Alla andra spelare måste följa färg. Varje person i gruppen måste spela ett kort per runda. Det här är ett stick.
- Spelfärg: Det första kortet i ett stick kan vara vilken färg som helst. Varje spelare måste spela ett kort med samma färg om det är möjligt. Om spelaren inte har ett kort med rätt färg får han spela ut en annan färg, men enbart då.
- Ess: Esset är det lägsta kortet i varje färg.
- Vinna ett stick: Det högst spelade kortet i ursprungsfärgen vinner.
- Trumffärg: Spader är trumf. Om du inte har några kort i ursprungsfärgen i sticket får du lägga ut trumffärgen och vinna sticket.
- En runda: Vinnaren av ett stick lägger ut första kortet i nästa runda.
- Ett spel: Dealern samlar ihop alla kort, blandar och delar ut för nästa runda. Vinnaren vid spelets slut är den som har tagit hem flest stick.
- En runda: Vinnaren av ett stick lägger ut första kortet i nästa runda.
- Ett spel: Dealern samlar ihop alla kort, blandar och delar ut för nästa runda. Vinnaren vid spelets slut är den som har tagit hem flest stick.

SCHYSST SPEL

UTMANARE

REGELKORT TILL BORDEN

Regelkort Bord 2

- Dealer: Kan vara vem som helst vid bordet
- Start: Spelaren till höger om dealern startar genom att lägga valfritt kort. Alla andra spelare måste följa färg. Varje person i gruppen måste spela ett kort per runda. Det här är ett stick.
- Spelfärg: Det första kortet i ett stick kan vara vilken färg som helst. Varje spelare måste spela ett kort med samma färg om det är möjligt. Om spelaren inte har ett kort med rätt färg får han spela ut en annan färg, men enbart då.
- Ess: Esset är det högsta kortet i varje färg.
- Vinna ett stick: Det högst spelade kortet i ursprungsfärgen vinner.
- Trumffärg: Ruter är trumf. Om du inte har några kort i ursprungsfärgen i sticket får du lägga ut trumffärgen och vinna sticket.
- En runda: Vinnaren av ett stick lägger ut första kortet i nästa runda.
- Ett spel: Dealern samlar ihop alla kort, blandar och delar ut för nästa runda. Vinnaren vid spelets slut är den som har tagit hem flest stick.
- En runda: Vinnaren av ett stick lägger ut första kortet i nästa runda.
- Ett spel: Dealern samlar ihop alla kort, blandar och delar ut för nästa runda. Vinnaren vid spelets slut är den som har tagit hem flest stick.

Regelkort Bord 3

- Dealer: Kan vara vem som helst vid bordet
- Start: Spelaren till höger om dealern startar genom att lägga valfritt kort. Alla andra spelare måste följa färg. Varje person i gruppen måste spela ett kort per runda. Det här är ett stick.
- Spelfärg: Det första kortet i ett stick kan vara vilken färg som helst. Varje spelare måste spela ett kort med samma färg om det är möjligt. Om spelaren inte har ett kort med rätt färg får han spela ut en annan färg, men enbart då.
- Ess: Esset är det lägsta kortet i varje färg.
- Vinna ett stick: Det högst spelade kortet i ursprungsfärgen vinner.
- Trumffärg: Klöver är trumf. Om du inte har några kort i ursprungsfärgen i sticket får du lägga ut trumffärgen och vinna sticket.
- En runda: Vinnaren av ett stick lägger ut första kortet i nästa runda.
- Ett spel: Dealern samlar ihop alla kort, blandar och delar ut för nästa runda. Vinnaren vid spelets slut är den som har tagit hem flest stick.
- En runda: Vinnaren av ett stick lägger ut första kortet i nästa runda.
- Ett spel: Dealern samlar ihop alla kort, blandar och delar ut för nästa runda. Vinnaren vid spelets slut är den som har tagit hem flest stick.

SCHYSST SPEL

UTMANARE

REGELKORT TILL BORDEN

Regelkort Bord 4

- Dealer: Kan vara vem som helst vid bordet
- Start: Spelaren till höger om dealern startar genom att lägga valfritt kort. Alla andra spelare måste följa färg. Varje person i gruppen måste spela ett kort per runda. Det här är ett stick.
- Spelfärg: Det första kortet i ett stick kan vara vilken färg som helst. Varje spelare måste spela ett kort med samma färg om det är möjligt. Om spelaren inte har ett kort med rätt färg får han spela ut en annan färg, men enbart då.
- Ess: Esset är det högsta kortet i varje färg.
- Vinna ett stick: Det högst spelade kortet i ursprungsfärgen vinner.
- Trumffärg: Hjärter är trumf. Om du inte har några kort i ursprungsfärgen i sticket får du lägga ut trumffärgen och vinna sticket.
- En runda: Vinnaren av ett stick lägger ut första kortet i nästa runda.
- Ett spel: Dealern samlar ihop alla kort, blandar och delar ut för nästa runda. Vinnaren vid spelets slut är den som har tagit hem flest stick.
- En runda: Vinnaren av ett stick lägger ut första kortet i nästa runda.
- Ett spel: Dealern samlar ihop alla kort, blandar och delar ut för nästa runda. Vinnaren vid spelets slut är den som har tagit hem flest stick.

Regelkort Bord 5

- Dealer: Kan vara vem som helst vid bordet
- Start: Spelaren till höger om dealern startar genom att lägga valfritt kort. Alla andra spelare måste följa färg. Varje person i gruppen måste spela ett kort per runda. Det här är ett stick.
- Spelfärg: Det första kortet i ett stick kan vara vilken färg som helst. Varje spelare måste spela ett kort med samma färg om det är möjligt. Om spelaren inte har ett kort med rätt färg får han spela ut en annan färg, men enbart då.
- Ess: Esset är det lägsta kortet i varje färg.
- Vinna ett stick: Det högst spelade kortet i ursprungsfärgen vinner.
- Trumffärg: Hjärta är trumf. Om du inte har några kort i ursprungsfärgen i sticket får du lägga ut trumffärgen och vinna sticket.
- En runda: Vinnaren av ett stick lägger ut första kortet i nästa runda.
- Ett spel: Dealern samlar ihop alla kort, blandar och delar ut för nästa runda. Vinnaren vid spelets slut är den som har tagit hem flest stick.
- En runda: Vinnaren av ett stick lägger ut första kortet i nästa runda.
- Ett spel: Dealern samlar ihop alla kort, blandar och delar ut för nästa runda. Vinnaren vid spelets slut är den som har tagit hem flest stick.

SCHYSST SPEL

UTMANARE

REGELKORT TILL BORDEN

Regelkort Bord 6

- Dealer: Kan vara vem som helst vid bordet
- Start: Spelaren till höger om dealern startar genom att lägga valfritt kort. Alla andra spelare måste följa färg. Varje person i gruppen måste spela ett kort per runda. Det här är ett stick.
- Spelfärg: Det första kortet i ett stick kan vara vilken färg som helst. Varje spelare måste spela ett kort med samma färg om det är möjligt. Om spelaren inte har ett kort med rätt färg får han spela ut en annan färg, men enbart då.
- Ess: Esset är det lägsta kortet i varje färg.
- Vinna ett stick: Det högst spelade kortet i ursprungsfärgen vinner.
- Trumffärg: Spader är trumf. Om du inte har några kort i ursprungsfärgen i sticket får du lägga ut trumffärgen och vinna sticket.
- En runda: Vinnaren av ett stick lägger ut första kortet i nästa runda.
- Ett spel: Dealern samlar ihop alla kort, blandar och delar ut för nästa runda. Vinnaren vid spelets slut är den som har tagit hem flest stick.
- En runda: Vinnaren av ett stick lägger ut första kortet i nästa runda.
- Ett spel: Dealern samlar ihop alla kort, blandar och delar ut för nästa runda. Vinnaren vid spelets slut är den som har tagit hem flest stick.

Trygga Möten • AKTIVITETSPAKET

AKTIVITETSPAKETET har tagits fram inom projektet Trygga Möten Överallt som pågick åren 2013 till 2016.

Materialet är en del av Scouternas verksamhet Trygga Möten.

Mer information kan du få på <http://tryggamoten.scout.se/>

Trygga Möten Överallt genomfördes av Scouterna i samarbete med KFUM Sverige med stöd av Allmänna Arvsfonden.

Scouterna

Scouterna